

Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği (Seri No 121)

SAYI : BÜMKO-KY-10-115567-117/27713

3.10.1991 tarih ve 21010 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 15.10.1991 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 22.9.1991 tarihli ve 457, 458 ve 459 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerin uygulanması sırasında çıkabilecek tereddütlerin giderilmesi ve kurumlar arasında uygulama birliğinin sağlanması amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması yararlı görülmüştür.

I- 457 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Uygulanması:

22.1.1990 tarih ve 399 sayılı "Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi,ne Dair Kanun Hükmünde Kararname"ye 457 sayılı KHK. ile eklenen Ek Geçici Maddenin 1 inci fıkrası uyarınca, 399 sayılı KHK.'ye ekli II sayılı cetvelde yer alan ve halen sözleşmeli statüde görev yapan personelden 20.2.1979 tarih ve 2182 sayılı Kanun ile 19.2.1980 tarih ve 2260 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanmamış olanların emekli keseneklerine esas aylıkları bir defaya mahsus olmak üzere, öğrenim durumlarına bakılmaksızın bir üst derecenin aynı kademesine yükseltilecek ve alt derecenin kademelerinde geçirilen süreler yükseltildikleri üst derecenin kademelerinde geçmiş sayılacaktır.

ÖRNEK: 1- 15.12.1990 tarihinde emekli keseneğine esas aylığı 3 üncü derecenin 3 üncü kademesine yükseltilen ve II sayılı Cetvele dahil lise mezunu bir personelin emekli keseneğine esas aylığı daha önce 2182 ve 2260 sayılı Kanunlardan yararlanmamış olması kaydıyla 15.10.1991 tarihinde, öğrenim durumuna bakılmaksızın 2 nci derecenin 3 üncü kademesine yükseltilecek ve 3 üncü derecenin 3 üncü kademesinde geçirilen süre dikkate alınarak 15.12.1991 tarihinde de 2 nci derecenin 4 üncü kademesine yükseltilecektir.

399 sayılı KHK. 'ye ekli II sayılı Cetvelde sayılan görevlerde sözleşmeli statüde görev yapıp, daha önce 2182 veya 2260 sayılı Kanun hükümlerinden yararlandırılmamış olanlardan 457 sayılı KHK.'nin yürürlüğe girdiği 15.10.1991 tarihinden önce kendilerine emekli, adi malüllük, vazife malüllüğü aylıkları bağlananlar hakkında da KHK. hükümleri uygulanacaktır.

ÖRNEK: 2- 399 sayılı KHK.ye göre sözleşmeli statüde çalışmakta iken 30.2.1991 tarihinde emekliye sevk edilen ve 3 üncü derecenin 4 üncü kademesi üzerinden emekli aylığı alan lise mezunu bir kişinin emekliye esas aylığı 15.10.1991 tarihinde 2 nci derecenin 4 üncü kademesine yükseltilecek ve emekli aylığı da bu derece ve kademe üzerinden ödenecektir.

Daha önce memuriyeti olup, 2182 veya 2260 sayılı Kanun Hükümlerinden yararlandırılmamış olan ve 15.10.1991 tarihinde askerde bulunanlardan terhislerini müteakip 399 sayılı KHK.ye göre sözleşmeli statüde çalışmaya başlayacak olanlar hakkında da bu KHK. hükümleri uygulanacaktır.

ÖRNEK: 3- Emekli keseneğine esas aylığı 11 inci derecenin 2 nci kademesinde iken askere giden ve 15.10.1991 tarihinde askerlik görevi devam etmekte olan ortaokul mezunu bir kişinin terhisini müteakip 399 sayılı KHK.ye göre sözleşmeli statüde yeniden göreve alınması halinde, emekli keseneğine esas aylığı 10 uncu derecenin 2 nci kademesine yükseltilecektir.

Öte yandan, 399 sayılı KHK.ye ekli I sayılı Cetvelde kadro karşılık gösterilmek suretiyle istihdam edilen ve daha önce 2182 veya 2260 sayılı Kanun Hükümlerinden yararlanmamış olan personelin kadrolarında herhangi bir değişiklik yapılmaksızın kazanılmış hak aylıkları ile emekli keseneklerine esas aylıklarına birer derece ilave edilecektir.

II) 458 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Uygulanması :

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa 458 sayılı KHK. ile eklenen Ek Geçici Maddenin 1 inci fıkrası uyarınca, 657 sayılı Kanun ve ek geçici maddeleri, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa göre aylık almakta olan personelden 20.2.1979 tarih ve 2182 sayılı Kanun ile 19.2.1980 tarih ve 2260

sayılı Kanun hükümlerinden yararlanmamış olanların kazanılmış hak aylıkları ile emekli keseneklerine esas aylıkları bir defaya mahsus olmak üzere, öğrenim durumlarına bakılmaksızın ve kadro Şartı aranmaksızın bir üst derecenin aynı kademesine yükseltilecek ve alt derecenin kademelerinde geçirilen süreler yükseltildikleri üst derecenin kademelerinde geçmiş sayılacaktır.

Anılan Ek Geçici Maddenin 2 nci fıkrası uyarınca da, 657 sayılı Kanunun ek geçici 12 nci ve 13 üncü maddeleri kapsamına giren ve sözleşmeli statüde görev yapan personelden, daha önce 2182 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanmamış olanların emekli keseneklerine esas aylıkları birinci fıkra esaslarına göre bir üst derecenin aynı kademesine yükseltilecektir.

ÖRNEK: 1- 657 sayılı Kanunun Ek Geçici 12 nci maddesine göre sözleşmeli statüde görev yapan ve 15.11.1990 tarihinde emekli keseneğine esas aylığı 2 nci derecenin 1 inci kademesine yükseltilecek bir Tiyatro Sanatçısının öğrenim durumuna bakılmaksızın, 15.10.1991 tarihinde emekli keseneğine esas aylığı 1 inci derecenin 1 nci kademesine yükseltilecek ve 2 nci derecenin 1 inci kademesinde geçirilen süre dikkate alınarak 15.11.1991 tarihinde de 1 inci derecenin 2 nci kademesine yükseltilecektir.

ÖRNEK: 2- 458 sayılı KHK'nin yürürlüğe girdiği tarihte emekli keseneğine esas aylığı 5 inci derecenin 2 nci kademesinde, kazanılmış hak aylığı ise 6 ncı derecenin 3 üncü kademesinde olan ortaokul mezunu bir memurun her iki aylığına da birer derece ilave edilerek emekli keseneğine esas aylığı 4 üncü derecenin 2 nci kademesine, kazanılmış hak aylığı ise 5 inci derecenin 3 üncü kademesine yükseltilecek ve alt derecelerde geçen süreler yükseltildikleri üst derecelerde dikkate alınacaktır. Daha sonra başarılı geçen hizmetleri değerlendirilerek kazanılmış hak aylığı da 4 üncü dereceye kadar yükseltilebilecektir.

Anılan Ek Geçici Maddenin 1 inci veya 2 nci fıkrası kapsamında olup, daha önce 2182 veya 2260 sayılı Kanun hükümlerinden yararlandırılmamış olanlardan, 15.10.1991 tarihinden önce kendilerine emekli, adi malüllük, vazife malüllüğü aylıkları bağlananlar hakkında da bu KHK. hükümleri uygulanacaktır.

Daha önce memuriyeti olup, 2182 veya 2260 sayılı Kanun hükümlerinden yararlandırılmamış olanlardan 15.10.1991 tarihinde askerde bulunanlar hakkında da bu KHK. hükümleri uygulanacaktır.

Diğer taraftan, 458 sayılı K.H.K'nin öngördüğü bir derece, yalnızca kazanılmış hak aylığı ile emekli keseneğine esas aylıklara uygulandığından, 2182 sayılı Kanunun uygulanmasında, olduğu gibi 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi öğretim elemanlarının görev aylıklarında uygulanmayacaktır.

Bununla birlikte 2914 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle öğretim üyelerinin giriş dereceleri belirlenmiş olup, ilgililerin atandıkları bu dereceleri kazanılmış hak olarak aldıktan sonra geçirecekleri her yıl için bir kademe ilerlemesinden yararlanacakları öngörülmüştür. Bu itibarla, kazanılmış hak aylıkları görev aylıklarına ulaştıktan sonra görev aylıkları ilerliyeceğinden, 458 sayılı K.H.K. uyarınca haklarında bir derece yükselmesi uygulanması suretiyle kazanılmış hak aylıkları görev aylıklarının üzerine çıkan öğretim üyelerinin görev aylıklarının da yeni kazanılmış hak aylıklarına yükseltilerek aylıklarının bu derece üzerinden ödenmesi gerekmektedir.

ÖRNEK: 3- 458 sayılı K.H.K.'nin yürürlüğe girdiği tarihte kazanılmış hak aylığı ile emekli keseneğine esas aylığı 6 ncı derecenin 2 nci kademesinde, görev aylığı da 4 üncü derecenin 2 nci kademesinde bulunan kapsama dahil bir araştırma görevlisinin kazanılmış hak ve emekli keseneğine esas aylığı 5 inci derecenin 2 nci kademesine yükseltilecek ancak görev aylığında herhangi bir değişiklik olmayacaktır.

ÖRNEK: 4- Kazanılmış hak aylığı ile emekli keseneğine esas aylık derecesi 4 üncü derecenin 3 üncü kademesinde, görev aylığı da 3 üncü derecenin 1 inci kademesinde bulunan kapsama dahil bir doçentin kazanılmış hak ve emekli keseneğine esas aylığı 3 üncü derecenin

3 üncü kademesine yükseltilmesi, görev aylığının da bu derece ve kademeye yükseltilerek aylıklarının 3 üncü derecenin 3 üncü kademesi üzerinden ödenmesi gerekmektedir.

III) 459 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Uygulanması:

926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa 459 sayılı KHK. ile eklenen EK Geçici Maddenin 1 inci fıkrası uyarınca, 926 sayılı Kanuna göre aylık almakta olan personelden 19.2.1980 tarih ve 2260 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanmamış olanların kazanılmış hak aylıkları ile emekli keseneklerine esas aylıkları bir defaya mahsus olmak üzere, rütbe ve kıdemlerinde değişiklik yapılmaksızın bir üst derecenin aynı kademesine yükseltilecek ve alt derecede geçirilen süreler yükseltildikleri üst derecenin aynı kademesinde geçmiş sayılacaktır.

Birinci fıkra kapsamında olup, daha önce 2260 sayılı Kanun hükümlerinden yararlandırılmamış olanlardan 15.10.1991 tarihinden önce kendilerine emekli, adi malüllük, vazife malüllüğü aylıkları bağlananlar hakkında da bir derece yükselmesi uygulanacaktır.

Daha önce memuriyeti olup, 2182 veya 2260 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanmamış olanlardan 15.10.1991 tarihinde askerde bulunanların terhislerini müteakip 926 sayılı Kanuna tabi bir göreve atanmaları halinde, haklarında bu K.H.K. hükümleri uygulanacaktır.

IV- 457,458 ve 459 sayılı KHK.'ler İle İlgili Ortak Açıklamalar:

1) Yeni Aylık Derece ve Kademesine Hak Kazanma:

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 14 üncü maddesinin (c) fıkrası uyarınca, 457,458 ve 459 sayılı KHK. hükümlerinden yararlanarak, kazanılmış hak aylıkları ve/veya emekli keseneklerine esas aylıkları 1 derece yükseltilenlerin ilk aya ait yüzde yüz artış farklarıyla kurum karşılıkları anılan KHK.lerin yürürlüğe girdiği 15.10.1991 tarihinde T.C. Emekli Sandığına gönderilecek ve ilgililer yeni derece ve kademeler üzerinden aylık almaya 15.11.1991 tarihinden itibaren hak kazanacaklardır.

2) 15.10.1991 Tarihinde Aylıksız İzinli Bulunanlar:

457,458 ve 459 sayılı KHK.lerin yürürlüğe girdiği 15.10.1991 tarihinde ilgili mevzuat hükümlerine göre aylıksız izinli bulunmaları nedeniyle kadroları ile ilişkileri devam edenlerden 20.2.1979 tarih ve 2182 sayılı Kanun ile 19.2.1980 tarih ve 2260 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanmamış olanlar hakkında da, göreve başlamaları beklenmeksizin ilgili KHK. hükümleri uygulanacaktır.

3) Anılan KHK.lerin yürürlüğe girdiği 15.10.1991 tarihinde görevde olup, henüz asaleti tasdik edilmemiş aday memurlar hakkında da asalet tasdiki beklenilmeksizin Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uyarınca bir derece yükselmesi uygulanacaktır.

4) 457, 458 ve 459 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler kapsamına dahil oldukları açıkça belirtilmemekle birlikte, kendi özel kanunları uyarınca emekli sandığı ile ilgilendirilen personelin emekli keseneklerine esas aylıkları, öğrenim durumları itibariyle başlangıç ve yükseltilen dereceler gözönünde bulundurulmak suretiyle 657 sayılı Kanuna göre tesbit edildiğinden bunların emekli keseneklerine esas aylıkları da bir derece yükseltilecektir.

5) Anılan KHK.lerin uygulanması sırasında ortaya çıkması muhtemel olan ve bu tebliğde yer almayan tereddütler hakkında, daha önce 20.2.1979 tarih ve 2182 sayılı Kanunun uygulanması ile ilgili olarak hazırlanan 9.3.1979 tarih ve BÜMKO-KY-10-115546-34/8511-16 sayılı (Seri No: 60), Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinde yapılan açıklamalar dikkate alınacaktır.

V- Yedek Subay Öğretmenlere Yapılacak Ödemeler:

Çeşitli kurumlardan Bakanlığımıza intikal eden yazılarda, 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu hükümlerine tabi olup, temel askerlik eğitimini müteakip Milli Eğitim Bakanlığı emrinde öğretmen olarak görevlendirilen yükümlülere, 433 sayılı KHK.nin 11 inci maddesi ile öngörülen Lojman Tazminatının ödenip ödenmeyeceği hususunda tereddütler hasıl olmuştur.

1076 sayılı Kanuna 16.4.1987 tarih ve 3358 sayılı Kanun ile eklenen Ek 7 nci maddenin 1 inci fıkrasında, yedek subay adayı olarak silah altına alınacaklardan temel askerlik eğitimini müteakip Milli Eğitim Bakanlığı emrinde öğretmen olarak görevlendirilecek yükümlülerin seçimine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiş olup, anılan ek maddenin 2 nci fıkrasında; öğretmen olarak ayrılan yükümlülere 926 sayılı Kanunda asteğmenler için tespit edilen aylık, ödenek, yardım ve tazminatların Milli Eğitim Bakanlığınca ödeneceği hükmü öngörülmüş bulunmaktadır.

Bu itibarla, 1076 sayılı Kanuna tabi olup, Milli Eğitim Bakanlığı emrinde öğretmen olarak görevlendirilen ve 926 sayılı Kanuna tabi asteğmenler için öngörülen mali haklardan yararlandırılan yükümlülere, 433 sayılı KHK. ile öngörülen lojman tazminatının Milli Eğitim Bakanlığınca ödenmesi gerekmektedir. Söz konusu personele eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfında bulunan öğretmenlere yapılan eğitim öğretim tazminatı, öğretime hazırlık ödeneği ile ek ders ücretinin ödenmesine ise yasal olarak imkan bulunmamaktadır.

Bilgilerini ve uygulamanın yukarıda belirtilen açıklamalar doğrultusunda yürütülmesini arz ve rica ederim.